

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage Datum
8 juli 2025

Onderwerp
Principebesluit 380/110/20kV transformatorstation Leemslagen Zuid

Geachte leden van de raad,

Met deze brief willen wij u op de hoogte stellen van ons besluit om in principe medewerking te verlenen aan het realiseren van een 380/110/20kV transformatorstation in het gebied Leemslagen Zuid.

Er is noodzaak voor de realisatie van een nieuw transformatorstation

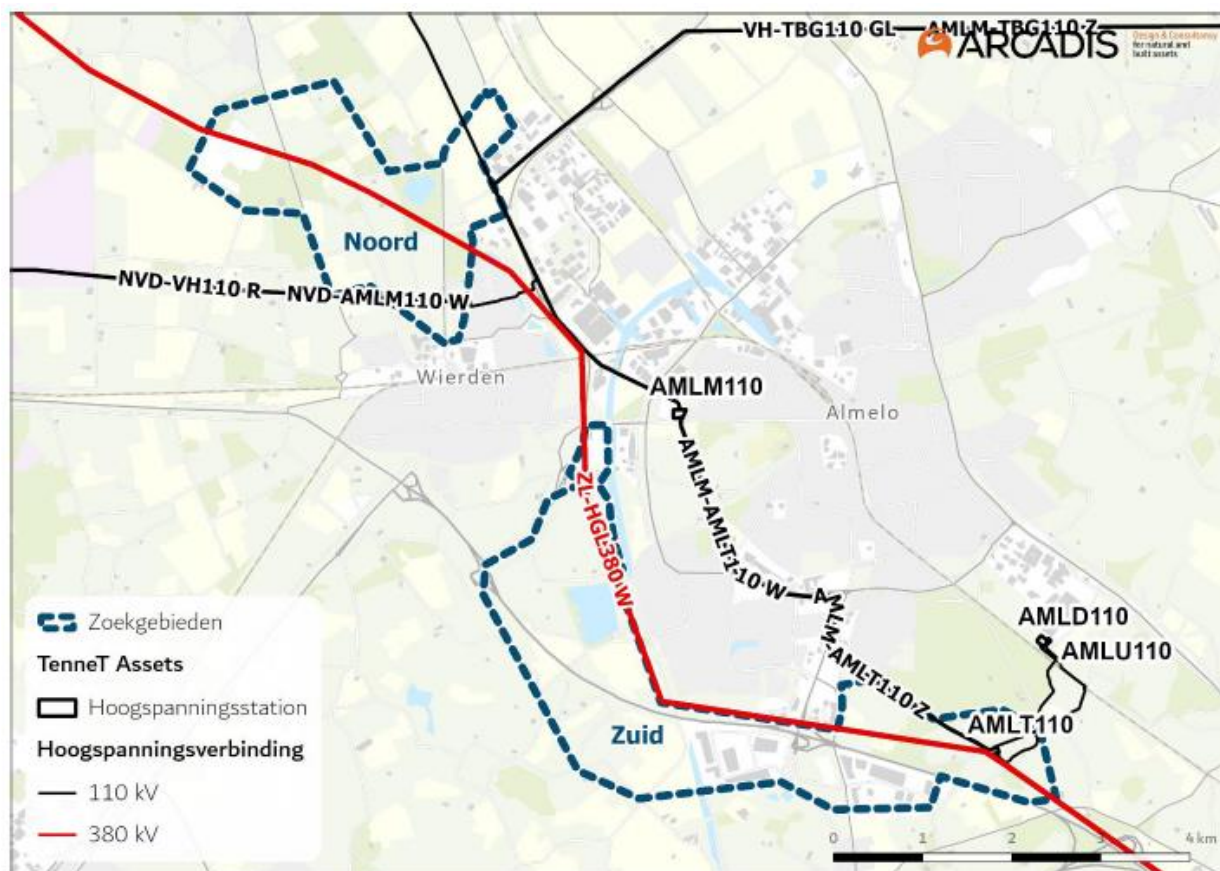
Nederland wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Fossiele brandstoffen maken plaats voor duurzame elektriciteit. Het elektriciteitsnet is hierdoor in korte tijd overbelast geraakt. Landelijk is sprake van netcongestie, zowel bij invoer als afname van stroom. Nieuwe bedrijven, woningen en maatschappelijke instellingen kunnen niet meer worden aangesloten. Projecten voor opwek van duurzame elektriciteit moeten wachten op een aansluiting.

TenneT, de landelijke netbeheerder, speelt een belangrijke rol in deze energietransitie, samen met regionale netbeheerders zoals Enexis in Overijssel. De huidige capaciteit van het elektriciteitsnet is echter te beperkt, waardoor investeringen in de hoogspanningsinfrastructuur nodig zijn. Gezien het grote maatschappelijke belang dat is gemoeid met uitbreidingen van het hoogspanningsnet, lanceerde de minister voor Klimaat en Energie in 2022 Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat. De provincie Overijssel heeft het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) opgesteld. Laatstgenoemde visie wordt binnenkort geactualiseerd. Leemslagen-Zuid zal daarin worden opgenomen als beoogde locatie voor een nieuw transformatorstation voor hoog-en middenspanning (hierna: HSMS-station) voor de omgeving Almelo.

Er heeft een haalbaarheidsstudie en aanvullende ruimtelijke verkenning plaatsgevonden

Om in de regio Twente aan de toekomstige vraag en aanbod van elektriciteit te voldoen zijn onder andere twee 380-110kV transformatorstations nodig, één in Almelo en één in Hengelo. De realisatie van deze stations is noodzakelijk om overbelasting van het 110kV hoogspanningsnet in de omgeving van Almelo en Hengelo te voorkomen en voldoende capaciteit te borgen voor stedelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, bedrijventerreinen en maatschappelijke voorzieningen.

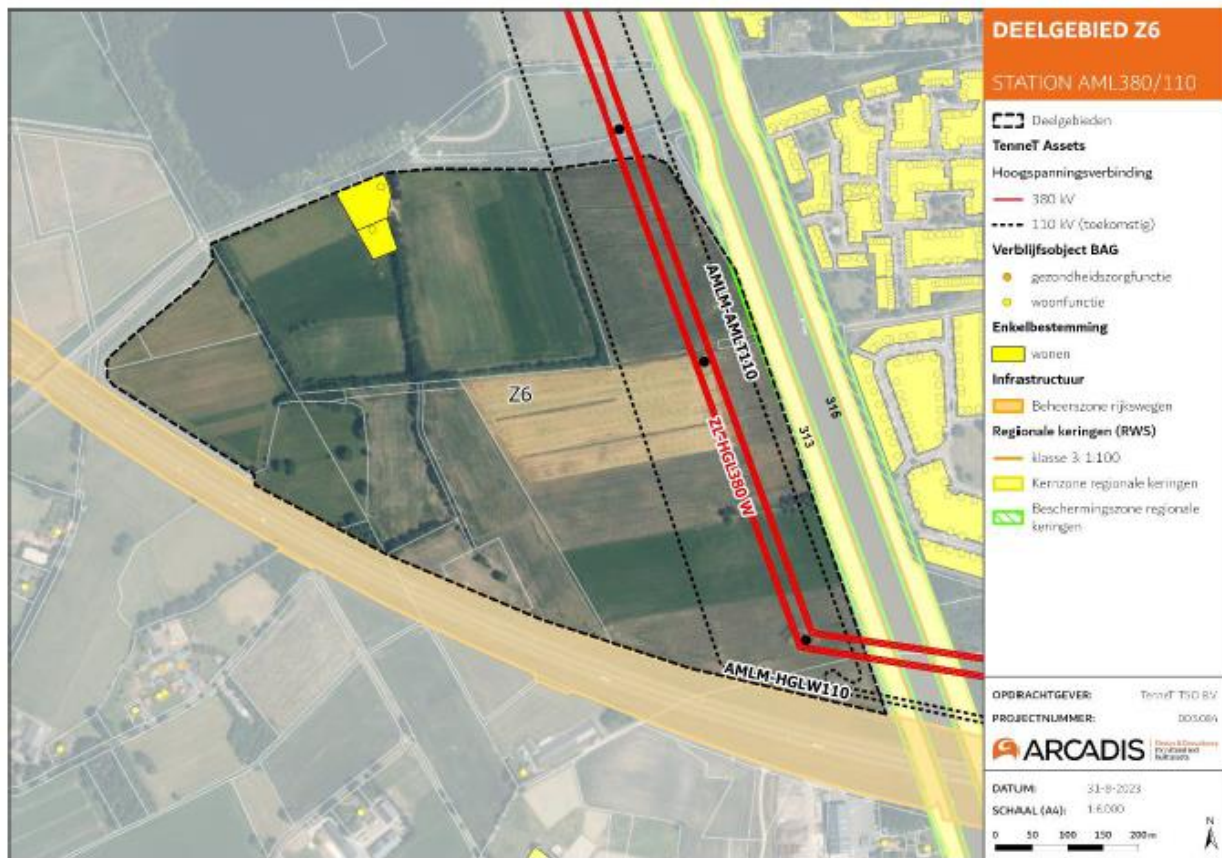
In opdracht van TenneT heeft adviesbureau Arcadis een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor een nieuw HSMS-station bij Almelo. Daarna heeft TenneT samen met gemeente Almelo, gemeente Wierden en provincie Overijssel een aanvullende ruimtelijke verkenning uitgevoerd. Het HSMS-station bestaat uit een hoogspanningsstation voor 380/110 kV van TenneT en een middenspanningsstation voor 20 kV van Enexis en heeft een omvang van ongeveer 20 hectare. Het nieuwe station zal ongeveer 17 hectare groot worden, inclusief 1,5 hectare voor Enexis. De resterende 3 hectare is nodig voor de landschappelijke inpassing. De hoogte van het transportstation bedraagt ongeveer 8 meter, de bouwhoogte van de eventuele extra (inlus) mast bedraagt ongeveer 45 meter en sluit aan op de bestaande bovengrondse masten naast het Twentekanaal. In tegenstelling tot de 110kV leidingen, kunnen 380kV lijnen niet ondergronds worden gerealiseerd. Hierom dient het nieuwe station zo dicht mogelijk bij het bestaande 380kV lijntracé te worden gerealiseerd en blijft er sprake van zichtbare hoogspanningsmasten en lijnen.



In de haalbaarheidsstudie is de planologische haalbaarheid onderzocht van een nieuw transportstation. Het realiseren van het transportstation kan door zijn omvang van 20 hectare niet binnen bestaand stedelijk gebied, aangezien hiervoor geen beschikbare gronden zijn en ook niet geschikt te maken zijn. Hierom dient een locatie in het landelijke gebied te worden gezocht. Er is uitgegaan van twee zoekgebieden (Noord en Zuid), zie de kaart hierboven. Het transportstation dient zo dicht mogelijk op de rode 380kV-lijn te worden gepositioneerd. Vervolgens zijn deelgebieden geselecteerd en afwogen via beoordelingscriteria (beschikbare ruimte, milieuaspecten, nabijheid woningen, ruimtelijke ontwikkelingen). Hieruit is de locatie Leemslagen-Zuid als de meest geschikte locatie naar voren gekomen.

Er is nog geen definitie locatie gekozen

Uitgangspunt van de omgevingsvisie is inbreiding voor uitbreiding. Nu inbreiding door zijn omvang niet mogelijk is, dient een zorgvuldige inpassing in het landelijke gebied plaats te vinden. Het plangebied maakt geen deel uit van de westelijke groene long. Het landelijke gebied heeft primair een agrarische functie, waarbij ruimte wordt geboden voor recreatie. Het plangebied heeft beperkte waarde voor agrarische functies. Voor de percelen in het zuiden en oosten van het beoogde plangebied is een omgevingsvergunning verleend voor het oprichten van een zonnepanelenveld. Het zonnepanelenveld is echter wegens gebrek aan aansluitingscapaciteit nog niet gerealiseerd. Het 380/110/20 kV transformatorstation is gedeeltelijk over het plangebied van het zonnepanelenveld geprojecteerd. Met de exploitant van het zonnepanelenveld wordt overlegd over de mogelijkheid om beide projecten naast elkaar te ontwikkelen.



Het plangebied is hoofdzakelijk voorzien van een agrarische functie, zonder waarden. In het noorden van het gebied zijn twee woningen aanwezig, alsook een aantal landschappelijke kamers. Deze zijn mede gevormd door oude houtwallen. Met de verdere uitwerking dient hiermee rekening te worden gehouden, waarbij behoud van de landschappelijke kamers wenselijk is. De situering van het transportstation dient landelijk te worden ingepast. Het is eveneens wenselijk dat hierin ruimte wordt geboden voor bijvoorbeeld wandel- en sportmogelijkheden. Met de landschappelijke inpassing wordt ook het zicht op de ontwikkeling zoveel mogelijk beperkt, zoals vanuit de naastgelegen woonwijk Windmolenbroek.

De beoogde ontwikkeling dient te voldoen aan een ETFAL (evenwichtige toedeling van functies aan locaties), zoals opgenomen in de Omgevingswet. Dit is de vervanger van een 'goede ruimtelijke ordening', waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de milieuaspecten geluid,

straling, magnetische velden, bodem, enzovoorts. Tot op heden zijn er geen indicaties dat hieraan niet kan worden voldaan. Bij de nadere verkenning van het gebied dient hier rekening mee te worden gehouden om tot een definitieve locatie in het gebied Leemslagen-Zuid. De initiatiefnemer zal dit vervolgens door een deskundig bureau laten verwerken in een concept van de wijziging van het omgevingsplan (inclusief alle benodigde onderzoeken).

De omgeving wordt meegenomen bij de planvorming

Op basis van de Omgevingswet is participatie een belangrijk onderdeel bij de totstandkoming van een ruimtelijke ontwikkeling. Voorafgaand aan de procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan dient participatie plaats te vinden, zoals inloopbijeenkomsten en meepraatsessies. Hier dient de initiatiefnemer een participatieplan voor op te stellen en ter goedkeuring aan de gemeente te overleggen. In het op te stellen omgevingsplan wordt een hoofdstuk opgenomen, waarin wordt aangegeven hoe met de reacties uit het participatietraject wordt omgegaan. Op 24 maart 2025 heeft een inloopavond plaatsgevonden, waarin de directe omgeving is geïnformeerd over de beoogde ontwikkeling. De opmerkingen hadden onder meer betrekking op de locatiekeuze, het (uit)zicht, milieuaspecten en mogelijkheden voor recreatie. De gemaakte opmerkingen worden meegenomen bij de verdere verkenning.

Hiermee is potentiële woningbouw in het plangebied niet meer mogelijk

Het gebied aan de zuidzijde van de Leemslagenplas was eveneens een gemeentelijke zoeklocatie voor grootschalige woningbouw waarvoor een gebiedsvisie zou worden opgesteld. Afhankelijk van de ruimtelijke invulling van het hoogspanningsstation moet bezien worden welk deel van de woningbouwopgave (nog) gepland kan worden in Leemslagen.

De ontwikkeling heeft veel impact op de omgeving

Het landelijke gebied staat onder druk door alle ruimtelijke opgaven, zoals woningbouw, (agrarische) bedrijvigheid en energievoorzieningen. De ruimte is schaars, waardoor deze optimaal benut moet worden, zonder aandacht te verliezen voor de landelijke omgeving. Hierom dient een landschappelijke inpassing plaats te vinden, waarbij nadrukkelijk ook aandacht dient te zijn voor de aangrenzende gronden van het transportstation, opdat geen 'reststukken' ontstaan.

Er is sprake van een intensivering van het gebied, waardoor het uitzicht vanuit de wijk Windmolenbroek wordt beperkt. De ontwikkeling is echter op ruime afstand, waarbinnen het Twentekanaal met een hoge bomenrij en de bestaande hoogspanningsmasten en lijnen zijn gelegen. Daarnaast zal het transportstation landelijk worden ingepast, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de omgeving.

Het voorkeursrecht is reeds gevestigd

Uw raad heeft op 20 mei 2025 een voorkeursrecht gevestigd in het plangebied Leemslagen-Zuid ter grootte van 45 hectare. Hiermee heeft de gemeente de regie op grondtransacties in het gebied. Derden zouden anders grondposities kunnen innemen in het plangebied, om de grond later duurder te verkopen of om een onderhandelingspositie te verkrijgen in andere ontwikkelingen in de stad.

De gemeente wordt het bevoegde gezag

TenneT TSO B.V. heeft ons verzocht het bevoegd gezag over te nemen van het Rijk. Het coördinerend bevoegd gezag voor het mogelijk maken van uitbreiding van het hoogspanningsnet met een spanning van 220 kV of hoger ligt bij de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). In overleg met TenneT, gemeente en provincie kan de minister van KGG besluiten af te zien van het nemen van een projectbesluit en vervolgens de besluitvorming aan een bestuursorgaan van de gemeente of provincie overlaten. Voorwaarde is dat de minister van oordeel is dat besluitvorming door de gemeente of provincie het project kan versnellen of andere aanmerkelijke voordelen heeft.

